La poartă la Ștefan Vodă

Cântece și balade
potrivite după bucium și fluier
de Teofil Dumbrăveanu

EDIȚIA A DOUA,
REVIZUITĂ CONFORM MANUSCRISULUI ORIGINAL

Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Pimen,
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

EDITURA NICODIM CALIGRAFUL, 2019

Ilustrații de Constanța Abălașei-Donosă

Lucrare tipărită cu sprijinul Secretariatului de Stat pentru Culte

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DUMBRĂVEANU, TEOFIL

La poartă la Ștefan Vodă : cântece și balade potrivite după bucium și fluier / de Teofil Dumbrăveanu ; apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților. - Putna : Editura Nicodim Caligraful, 2019

ISBN 978-606-9082-00-3

821.135.1

Cuvânt înainte

Părintele Teodot – un bun român, un bun creștin, așa ni-l prezintă paginile de față. Ori de câte ori mă întâlneam cu dânsul, în acea perioadă de stăpânire comunistă, îmi mărturisea durerea sufletului său. Trăia o durere împletită cu nădejdea revenirii unor vremuri de libertate, de descătușare din ghearele regimului ateu, a regimului de suprimare a libertății omului creator de valori perene, temelie a prosperității vieții pe toate planurile ei.

Un bun creștin, un râvnitor rugător către Dumnezeu, un nevoitor, ca un călugăr în înfrânarea gândurilor și a cuvintelor dăunătoare curăției sufletului. Ca urmare, a îmbrățișat viața de călugăr, de înger în trup. Zâmbetul său, privirea sa în convorbirile cu oamenii vădeau pacea, mulțumirea sa lăuntrică.

A rămas în sufletele celor care l-au cunoscut un om între oameni, un om de caracter, adică un om care a sporit zi de zi

în înfăptuirea asemănării omului cu Dumnezeu. S-a străduit să ducă o viață de sfințenie, pe cât i-a fost cu putință ca om purtând trup firesc menit să devină duhovnicesc cu darul lui Dumnezeu și ostenelile personale.

Înaltpreasfințitul Pimen,
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

Notă asupra ediției

Volumul *La poartă la Ștefan Vodă* a fost publicat pentru prima dată în 1985 la Editura Junimea, într-o ediție din care au fost eliminați termenii religioși și multe strofe cu trimiteri religioase.

Manuscrisul integral a fost încredințat spre publicare Mănăstirii Putna de către compozitorul și dirijorul Corneliu Dumbrăveanu, fiul autorului, astfel încât vede acum lumina tiparului ediția definitivă și necenzurată a acestei cărți.

*

Teofil Coștiug s-a născut în noaptea de 11 spre 12 decembrie 1908 în satul bucovinean Capu Câmpului, Păltinoasa, din părinții Grigore și Glicheria. Din cauza Primului Război Mondial, a absolvit toate clasele primare după vârsta de 14 ani, în doar doi ani. În 1929 a absolvit Școala Normală din Vășcăuți pe Ceremuș și a fost numit învățător în satul Plaiul Cosminului.

Primele poezii îi apar în 1928 în revista *Dorința*. Publicând sub pseudonimul Teofil Lianu, se alătură în 1934 grupării literare *Iconar*, înființate în 1931 de poetul Mircea Streinul la Cernăuți.

Este mobilizat în cel de-al Doilea Război Mondial; după război se stabilește la Rădăuți, ca unic angajat al Muzeului etnografic și învățător. Va mai scrie doar poeme pentru copii, pe care le semnează Teofil Dumbrăveanu.

La 27 noiembrie 1970 este condamnat la opt ani de temniță pentru că ținea un jurnal. A trecut prin închisorile din Cernăuți, Suceava, Botoșani, Jilava, Aiud. În memoriile scrise după 1989 avea să mărturisească: „Și mi-a fost închisoarea biserică".

Spre sfârșitul vieții a intrat în viața monahală, primind numele Teodot. A trecut la Domnul în 14 septembrie 1997. A ales să fie înmormântat la Mănăstirea Putna, acolo unde și-ar fi dorit să viețuiască.

Cartea de oaspeți a mănăstirii păstrează o însemnare a sa din 1 octombrie 1958: „Am îngenuncheat, am lăcrămat și m-am ridicat mai tânăr".

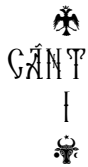

Deschid bătrâne
Letopisețe
Cu iz de ceară
Și de fânețe,

Din vremi uitate
Cu ulmii-n bură,
Ca piatra scrisă
Pe grai, pe gură.

S-ascult oftatul
Scrisorii grele
De veacuri prinse-n
Peceți de stele,

De veacuri spuse
Prin arc și spadă,
Prin stih și pană
Ca de zăpadă.

Și-nmoi penița
În călimară
De alb luceafăr
În prag de țară,

Și scriu în versuri
Ca floarea-n pom
Cântare pentru
Mușatin Domn.

Să fie-n carte
Spre pomenire,
Ca ceru-albastru
Pe mânăstire.

CÂNTUL II

Cântă-ne bătrân rapsod
Despre Ștefan Voievod
Cel ce fost-a în Moldova
Cum de-abia-l cuprinde slova.

Că din Ceremuș la Mare,
Spada-i arcuia hotare;
Și din Vrancea la Chilia,
Spada-i fulgera mânia;
Că din Mare la Ciceu,
Spada foc și curcubeu
Scria țara, mi-o scria
Cu Limanu-alăturea
Și cu bourul sub stea.

Spada lui, cu ceru-n ea.

Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, Mănăstirea Putna

CÂNTUL III

Scrie pană de rapsod
Despre Ștefan Voievod
Cel ce fost-a la Suceava
Cum de-abia-l cuprinde slava.

Pomenescu-l pretutindeni
Cântece străvechi, colinde,
Poduri, vaduri, turnuri, dealuri
Și cetăți și codri-n valuri.

Pomenescu-l cu uimiri
Patruzeci de mânăstiri,
Clopotele-n sărbători
Și biserici în culori;

Cărți legate-n crini de-argint
Și cu îngerii-n cuvânt;
Sfântul Gheorghe scris în aur
Sulițând negru balaur;

Buciumile-n prag de plai,
Cronicile-n dulce grai.

CÂNTUL IV

Cântă de demult rapsod
Despre Ștefan Voievod
Cel ce fost-a pe pământ
De norod numit și sfânt.

În necazuri de nespus
Stă de taină cu Iisus
Prin mireasmă de litanii
Și cu psalmii de jelanii.

Iară Maicei Precista
Singur i se jeluia
Mânăstire-i închina
Preacurata lăcrăma.

Sfântul Tetraevanghel
Ni l-a scris cum era el
Pe-un iconostas din cer.

CÂNTUL V

Spune cântec cu minune
Despre post și rugăciune,
Cum stă scris și-n sfinte file,
Despre postul de trei zile
Dinainte de război,
De după război apoi,
De veneau în bătălii
Sfinți strategi din vecinicii
Ce s-au zugrăvit de-a pururi
În culori de sfinte mururi.

Despre hramul din Hârlău
Unde da și Dumnezeu

Marea-I binecuvântare
Peste vin, peste mâncare,
Peste negrele ulcioare
Și peste arcașii-n floare;
Peste cântece și jocuri,
Și ostași bătrâni la focuri.

Cel dintâi, din cupa sa,
Ștefan pe pământ turna
Vin spre-aducere aminte
Celora de prin morminte.

Lăcrămau ca-n epitafe
Moldovencile garoafe.

CÂNTUL VI

Scrie pană cronicară
Despre inima-i amară
Când a fost să se închine
Celora mai tari ca sine,
Doar cu vorba ca zăpada,
Însă nicidecum cu spada;
Doar cu vorba, cu amarul,
Însă nu și cu hotarul;
Doar cu vorba, doar cu slova,
Însă nu și cu Moldova.

CÂNTUL VII

Pace-i astăzi în Moldova
Și-nflorește-n carte slova.

Dar sub holdele ce-și mână
Galbenele valuri până
Osenește caldul vânt,
Dorm cu fața la pământ,
Printre lănci, printre săgeți,
Miile de călăreți;
Și plăieșii, nalți plăieși,
Dorm adânc pe sub cireși,
Ascultând în vis cum sună
Apele prin văi de lună.

CÂNTUL VIII

Ștefan Vodă-i doar lumină
Și Moldova-i mușatină,
Până unde se-nvășmântă-n
Clopote, și-n schituri cântă.

Țara lui, din slavă-n brazdă
Cu luceferii în gazdă
Și din piatră, și din cronici
Și pecețile de vornici.

Zimbrii-l știu. Cerbii-l colindă-n
Versuri scrise și pe grindă.
Stele-i sunt făclii de-a pururi
Scrise și-n culori de mururi.

Anii lui i-au fost, măi bade,
ScrișI prin flăcări și prin spade
Și cu arcuri și cu steaguri
Și cu psalmii ca din faguri.

Graiul său tipar de piatră
I-ascultat cu jaru-n vatră;
Iar hatmani de-nțelepciune
Îi vorbeau ca-n rugăciune.

Și din vamă-n altă vamă
Clopotele îl mai cheamă
Doamna din culori, suava,
Îi mai scrie din Suceava.

CÂNTUL IX

Din colindele bătrâne
Ștefan Vodă mult mai vine.

Cu grai sfânt de cer albastru
Și cu Daniil Sihastru.

Și nu vine la morminte
Vine, Doamne, să colinde.

Pe la fiecare casă
Câte un colind ne lasă.

Sfântul Voievod Ștefan cel Mare

Hai, părinte Daniil,
La casa de om umil.

Hai, Măria ta, Muşat,
La casa de om sărac.

Hai, părinte, cu zăbava
La cetatea din Suceava.

Hai, Muşat, Măria ta,
Şi pe la chilia mea.

În noaptea colindelor
Oamenii ne ştiu de-ai lor.

Şi ne-ntâmpină, părinte,
Cu lumini şi vorbe sfinte.

Da, Muşatin, împărate
Şi s-aprind zorii departe.

Zorile nestingerii,
Colindând şi îngerii.

CÂNTUL X

Rapsod cucul, şi rapsod,
Către Ştefan Voievod;

Muşatine, Muşatine,

Mult vorbesc munții cu tine.

Și departe, și aproape,
Mult vorbesc cetăți și ape.

Ieși, Mușatin, pe-afară
Să vezi soarele cum ară.

Să vezi luna sămănând
Grâu curat ca prin cuvânt.

Să vezi stelele cum leagă
Snopii și mi-i mai apleacă
Ceruri printre ei să treacă.

Și luceafărul cântând
Colo-n capătul de câmp.

Și luceafărul cum arde-n
Cântecul din câmp, măi bade.

CÂNTUL XI

Ștefan Vodă-n bătălie
Scrie carte-așa cum știe,
Vodă Ștefăniță.

Cu săgeata-n loc de pană,
Pe hârtia cam vicleană,
Vodă Ștefăniță.

Și cu lancea de-a călare
Și cerneluri cam amare,
Vodă Ștefăniță.

Și la urmă iscălește
Doar cu spada, voinicește,
Vodă Ștefăniță.

Și ne lasă mândră carte
Cum nu-i alta-n altă parte,
Vodă Ștefăniță.

CÂNTUL XII

Plopilor de la cetate,
De ce frunza vi se bate
Noaptea pe la jumătate?

Tu de ce mi te frământi,
Vântule în loc să cânți?

Dar nici plopii n-au răspuns,
Și nici vântul din ascuns.

Numai luna-n răsărit,
În colb mi s-a-nvăluit.

CÂNTUL XIII

Pe frunza de fag subțire,
Trimisu-ne-a codrul știre
De război
La Dorohoi,
Și gâlceavă
La Suceavă.

– Mergi hatmane-n Dorohoi
Că or fi nogai de soi
În gostie pe la noi;
Și-i împrăștie oleacă
De gostie să le treacă.

Eu m-oi duce la Suceavă
Să mai spulber din cea pleavă
De boieri ce-ar vrea să scrie
Țara turcului moșie.

CÂNTUL XIV

În castel la Huniade,
Sprinten zăngănit de spade.

Ștefan și Corvin Matei,
Tineri mai erau, ehei!
Jocul scăpăra-ntre ei.
Însă nu știau că poate,
După multe, după toate,
Pe la Baia se vor bate.

Biserica „Sfântul Nicolae”, Dorohoi

CÂNTUL XV

Azi, din voia Domnului,
Judecată-i la Vaslui;
Și boierii,-n sala mare,
Stau în jelțuri cu spătare.

– Spune, vornice Isaia,
Ți-a plăcut lupta la Baia?
Eu ș-acum văd cum era
Codrul aplecat de nea;
Iar de-atât năprasnic ger,
Înghețа și lemn, și fier.
Chiotul, ca mii de valuri,
Năruind stâncoase maluri,
N-am să-l uit cum a tunat
Cu cel foc ce-a fulgerat
Dintr-o uliță într-alta
De s-a luminat și nalta
Noapte-n care Crai Matei
A cam pus prea mult temei
Pe norocul ce-l purta
Până-atunci pe cale-ncoa.
Ce zici, vornice Isaia?
Foc și sânge era Baia…
Numai vărul Mateiaș
Nu știu cum
Găsit-a drum
Ca să fugă din oraș;
Ce e drept, c-o bună ceată,
Și c-o rană de săgeată.

Ce zici, vornice? Prin care
Porți găsitu-și-a scăpare?

– Eu, mărite Mușatin,
Înaintea Ta mă-nchin.
Mare ești, că țara-i mică
Pentru-o stea ce se ridică.
Faptele-ți de vitejie,
Fac mai mult de-o-împărăție.

De aceea, voi răspunde,
C-adevărul nu s-ascunde.
Crai Matei, prin poarta mea
A ieșit, c-a fost așa…
Nu vruit-am să rămână-n
Hronici că moldavă mână
A frânt viața unui crai,
Viță din valahic plai;
Domn și el, și tot creștin,
Ca și domnul Mușatin.

– De-i creștin, de ce ca fiara
Vine să ne prade țara?
Spune-mi unde mi-ar ședea
Capul dacă mă prindea?
Mi-ar fi zis s-o iau fugar
Vrun oștean boier ungar?

Pana ar fi scris mereu
C-am fost slab; și-n locul meu,
C-a venit din nou pe tron
Vrun netrebnic faraon.
Spune vornice, ce zici?
Uite, toți așteaptă-aici…

Noi mai știm și de-o solie
Tainică, de viclenie…

Vornicul, tăcea, tăcea…
În divan nu s-auzea
Decât pana ce scria
Lângă Domn, alăturea.

Iar pe după ușa grea
Pas de strajă răsuna.

CÂNTUL XVI

Când Sihastrul Daniil
Psalmii-și murmură umil,

În chilia lui de piatră
Luna se preface-n vatră.

Brazii-n schimnici ascultând
Murmure de psalmi curgând.

Tresar pustnici din cuvinte
Și din sfintele morminte.

Dintr-o vremură uitată
Stau plecate cruci de piatră.

Stau icoanele rămase
Negre prin pământuri arse.

Numai Sfântul Daniil
Psalmii-și murmură umil.

În chilia lui de piatră
Luna-i ține loc de vatră.

CÂNTUL XVII

Busuioc de pe cetate
Spune-i badei sănătate
De dincoace, de departe,
Că de-aproape nu se poate.

Îl vei ştie cum arată,
După lance, după spadă,
După chivăra înaltă,
Și cam după cum le poartă.

Biserica Albă, Baia

CÂNTUL XVIII

Călăreți de veacuri cinci,
Fulgeră ș-acum pe-aici
Verzi tăișe, roși tăișe, tăișe
Vântul cade-n luminișe.

Mâni de aburi, frunți de aburi,
Caii, foșnete de arbori,
Și prin coamele vâlvoi,
Flutură canafi de foi.

CÂNTUL XIX

Zis-a Marea, Neagra Mare,
Către Ștefan Domn cel Mare:

– Ștefane, pe malul meu,
Ziduri fă să-mi stea mereu
Și-ntre ziduri, turnuri grele
Să mă tot privești din ele
Și să vezi cum vin și pleacă
Mari corăbii ce-și apleacă
Pânzele și cum aleargă
Albe pe-albăstrimea-mi largă.

Zis-a Marea, Neagra Mare
Către Ștefan Domn cel Mare:

– Hei Mușatin, toate trec,
Toate trec și se petrec;

Trec și valuri, trec și ani,
Trec și neguri și dușmani;

Trec ș-amurguri, trec și zori,
Trec și oameni, trec și flori.

Și pe aripe de vânt
Trec și pulberi de pământ.

Numai noi vom dăinui
Cât vor fi noapte și zi,
Cât vor fi soare și stele
Peste valurile mele.

CÂNTUL XX

La porțile lui Mușat,
Șade Mihu rezemat
De piesele arcului,
Arcului și lăncii lui
Și se cere la vânat
Pe unde n-a mai umblat;
Din valea Ceahlăului,
Până-n 'naltul hăului.

Du-te, -i zice Domn Mușat,
Până unde corbi se bat,
Corbi se bat peste coclaur
Pentru pana cea de aur,
Și mi-o adă să mai scriu

Vremile câte le știu,
Și mi-o adă la cetate
Să scriu vremurile toate.

CÂNTUL XXI

Umblă Ștefan de călare
Cu voinici intrând în zare,
Tot în jos pe câmpul mare,
Până-n scări iarba-i în floare,

Grâiele,
Bat frâiele.

Clatinul săcărilor,
Până-n coama cailor.

CÂNTUL XXII

De la Ceremuș la Mare
Umblă Ștefan Domn cel Mare
Și întreabă curțile:
Unde-mi sunt cetățile?

De la Tisa-n Nistrul treazu
Umblă și Mihai Viteazul
Și întreabă soarele:
Unde-mi sunt hotarele ?

Și-amândoi au scris pe țară
Crucea de pământ ce ară

Și de sfinte oseminte
Arzând pururi și-n cuvinte.

Și prin tulnice târzii
Pomenind de vecinicii
Și întoarceri în tăcere
Prin lumina învierii.

CÂNTUL XXIII

Cum m-aș face, de-ar fi modru,
Mândră pasăre de codru,
Să-mi iau sborul câtu-i slava
La cetatea din Suceava,
Din cetate în chilie,
Că acolo Ștefan scrie
Slove-albastre pe hârtie,
Să mi le trimită mie.

Și tot scrie și citește
Și în vers mă potrivește;
Cu câmpul, cu florile,
Cu luna, cu zorile.

CÂNTUL XXIV

Cântă cucul pe butuc,
Vine vremea să mă duc
La cetate să mă urc
Să primim bulucul turc,

Nu cu sare și cu pâne,
Ci cu sulițe capcâne;
Nu cu pâne și cu sare,
Ci cu bolovani pe care
I-om trimite să le spună
De la noi tot voie bună.
Cât despre săgeți, din ele
Face-vom doar rândunele
Să le cânte-n sbor subțire,
Vecinica lor pomenire.

CÂNTUL XXV

De la deal de Rădăuți,
Trec voinici cu caii mulți.

Trec prin grâie,
Până-n frâie.

Prin săcări,
Trec până-n scări.

Trec prin vad și vadul cântă
Apa-n vale se frământă,
Că mi-i cheamă, Ștefan cheamă,
La război, de bună samă.

Cetatea Sucevei

CÂNTUL XXVI

Strașnicul boier Hromot,
Și-ar fi vrut pământul tot
Din Bogdania să-i fie
Lui și alor lui moșie.

Și venind cu oști la Șcheia,
El ceru până și cheia
Porții mari de la cetate,
Ș-armele și steaguri toate.

Însă n-avu loc să fugă,
Nici să spună grai de rugă,
Că rămasu-i-a-ntr-un par
Capu-nfipt de un stegar.

Ștefan Vodă, ca să-i treacă
De necaz,
Făcea și haz,
Mai glumind câte oleacă.

CÂNTUL XXVII

Câtu-i Moldova de mare,
Două drumuri de mai are;

Unu-i drumul gloatelor,
Către desul codrilor;

Altu-i drumul robilor,
Către colbul stepelor.

Vine Ștefan. Și din gloate,
Face oști și mi le scoate
De prin desul codrilor,
Tot pe urma robilor
Tăind drumul stepelor.

CÂNTUL XXVIII

Ștefan Vodă n-avea modru
De luptat ș-a-ntrat în codru;
Și cu codru ținu sfat
Doar de stele ascultat,
În pridvorul mult albastru
De la Daniil Sihastru.

Clătinând codrul din plete,
Au ieșit înalte cete
De stejari,
Ba nu stejari,
Ci voinici cu ghioage tari;
Și de brazi,
Ba nu de brazi,
Ci voinici de neam viteaz.

Ia-ți-i, Ștefan, și coboară
De-ți așază pacea-n țară.

Și de nu ți-or fi de-ajuns,
Să ne strigi pe vânt răspuns,
Că ți-om da de-aici din munți,
Turmele de zimbri crunți
Ca să-ți stea
Alăturea
Unde-o fi lupta mai grea.

CÂNTUL XXIX

Lângă Ștefan Vodă piatra-i
Pâne albă și e tata
Și colindul ce răsare
După dealul cel mai mare.

Și e aripa ce-și lasă
Cântecul până la masă;
Cântecu-i de pe Rarău
Mâneștiergu,-i curcubeu.

Lângă poartă,-n floare-i pomul
Și-n inscripție, e omul.
Și tăcerea-i lângă pace,
Lutu-n stihuri se preface.

Lângă Ștefan, iar și iară
Piatra-i testament de țară
Și cetatea lui, cetate,
Până dincolo de moarte.

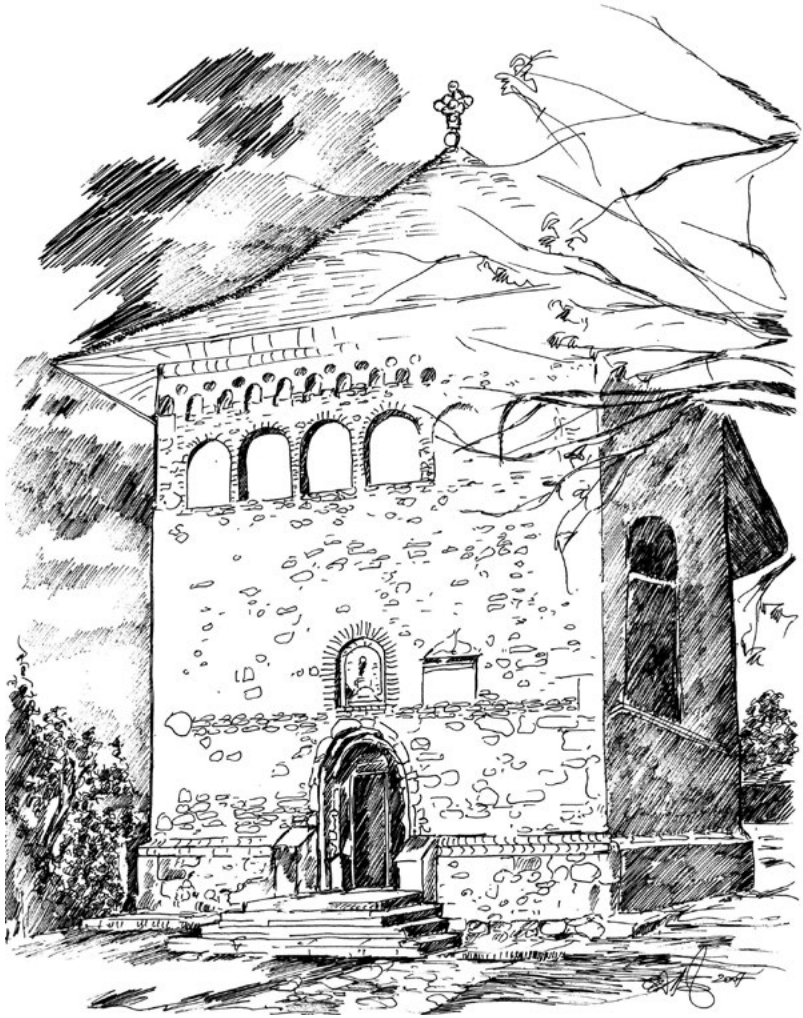

Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, Borzești

CÂNTUL XXX

Ștefan
– Codrule, prietene,
În pridvor de cetine
Loc îmi dă că am rămas
Peste noapte-aici de mas
Și-mi apleacă-o rămurea
Să-mi prind chivăra în ea.

Codrul
– Ștefan, Ștefan, bucuros,
Te poftim la noi frumos
În pridvor să ne rămâi.
Ți-om da luna căpătâi
Ca să vezi până și-n somn,
Până unde ești tu domn.
Ca să vezi până și-n vis
Cât cu spada ai tot scris
Și războaie, și hotare,
Câtu-i Moldova de mare.

CÂNTUL XXXI

La cutremurul ce fuse,
Se clătiră stele suse
Și gândirile ascunse.

La letopiseț se scrise
Despre turnul Nebuisei
Și de otomane vise.

N-avu trecere tăgada.
Tâmpla-și încruntă zăpada.
Domnul, tăinuia cu spada.

CÂNTUL XXXII

Dă-mi, Ștefane, ce-ți cer eu;
Sabia și arcul tău,
Că se-ncruntă tulbure
Apa de la Dunăre.

Dă-mi, Ștefane, ce ai tu;
Fulgerul și trăsnetu,
Că se bat la vadul țării
Negre valurile mării,
Și nu valuri bat în zid,
Ci oastea lui Baiazid.

CÂNTUL XXXIII

Grăit-a limanu-n sfat
Spre Ceahlău-nsingurat:
– Din Carpați, prietene,
Mult asculți prin cetine
Cum se-ngână vântu-n ele,
Și pe soare și pe stele.
Mult îți numeri turmele
Ce-și tot lasă urmele;
Și pe măguri și pe vale,
Peste ierburile tale.

Dar nu știi cum de o vreme
Marea geme și răsgeme
Și-și repede valurile
Să-și dărâme malurile;
C-a pornit dinspre Stambul
Otomanul nesătul
Mari corăbii,
Lungi corăbii,
Numai ieniceri și săbii.

Mână-ți vulturii să-i spună
Lui Mușatin, de furtună.

CÂNTUL XXXIV

Pentru dincolo de timp,
Arde-un fagure în câmp,

Lângă fagure, un pom,
Murmură cu grai de om.

Graiul despre cine-i oare?
Despre răstignitul soare,

Și de mult nu mai răsare
După codrul cel mai mare.

Clopotă-n pământ cuvântul
În priveghi, Mușatin Sfântul.

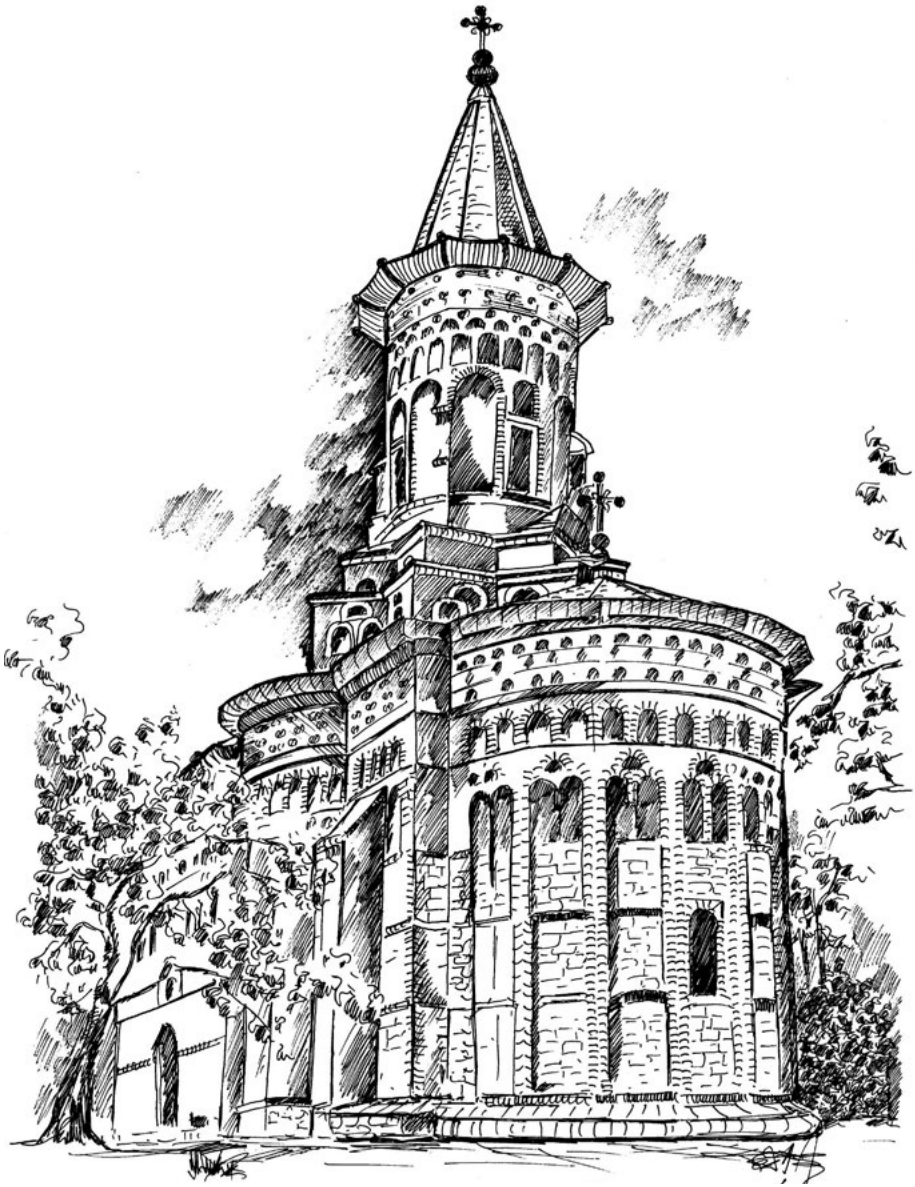

Biserica „Sfântul Nicolae”, Popăuți

CÂNTUL XXXV

Muntele Ceahlău sihastru,
Zise spre limanu-albastru:
– Din departe, dragul meu,
Tu ești vremilor mereu.
Pe oglinda ta subțire,
Multe neamuri, fără știre
S-au ivit,
S-au războit
Și-n adâncuri s-au sfârșit.

De-or veni cum spui că vin,
Neguri dinspre Levantin,
Voi trimite-n calea lor
Fulgerile norilor,
Tunetele, vânturile
Spulberând pământurile,
Să le fie
Pe vecie
Apele mormânturile.

CÂNTUL XXXVI

– Dunăre, de ce ți-i crunt
Murmurul și cam cărunt?
Și de ce mi te frământi,
Dunăre, în loc să cânți?

– Cum să cânt când valurile-mi
Bat de moarte malurile

Grele de tătari și turci
Alungați sub lănci, sub furci,
Săcerați ca orzu-n lan
De arcașii lui Ștefan?

Dar și râd de bucurie
Că-mi ia Ștefan de soție
Albăstrimea cum se vede,
Și-i cunună codrul verde.

CÂNTUL XXXVII

Pe șesul Vasluiului,
Corturile turcului
Albe-s parcă lebede,
Focuri parcă stelele.

Între focuri înălțat,
Este-un cort mare rotat
Cu țărușii de argint
Și la vârf cu steagu-n vânt,
Unde Soliman Hadâmbul
Își ogoaie-n noapte gândul.

Colo-n sus și nu prea-n sus,
Unde codru-i mai ursuz,
Nu vezi corturi,
Nu vezi focuri,
Numai umbre-n grele locuri.

Și în loc de cort rotat,
Scorbură de fag uitat,
Fag uitat și cam bărbos.

Și-nlăuntru luminos…
Și în locul steagului,
Șoșotele vântului
Dinspre-njosul câmpului.

Și a fost la Bobotează.
Se opri vântul să vază
Burnița, omătul moale,
Pâcle lunecând domoale,
Zorii vineți ascultând
Moartea-n buciume cântând
Și strigând, lumea strigând.

Frunză verde-a bradului,
Pe valea Bârladului,
Dintr-o parte ș-altă parte,
Se-ndesa lumea la moarte
La un loc cu caii-n tropot
Și cu scuturile-n ropot;
La un loc cu lăncile,
Furcile și căncile;
La un loc cu buzdugane
Și săgeți și iatagane,
Până când bura de ploaie,
Era sânge și pâraie.

Pe la prânz întunecimea,
Nărui în jos turcimea,
Făcând poduri lungi din ei
Prin zăpoare și polei.
Pe l-amează, de mirare,
Spada lui Ștefan cel Mare
Părea flacără de soare.
Pâclele-i făceau cărare.

Și când fost-a mai sub sară,
Stelele înseninară
Slava cu lumini de moarte
Și pe-aproape, și departe.

Ce-a mai fost la Podu-Nalt,
Știe cerul cel înalt
Și tărâmul celălalt.

Scrie cartea, scrie, scrie,
Despre marea bătălie,
Despre post și rugăciune
Împlinite cu minune.

Însă cartea cea mai scrisă,
E Moldova neînvinsă.

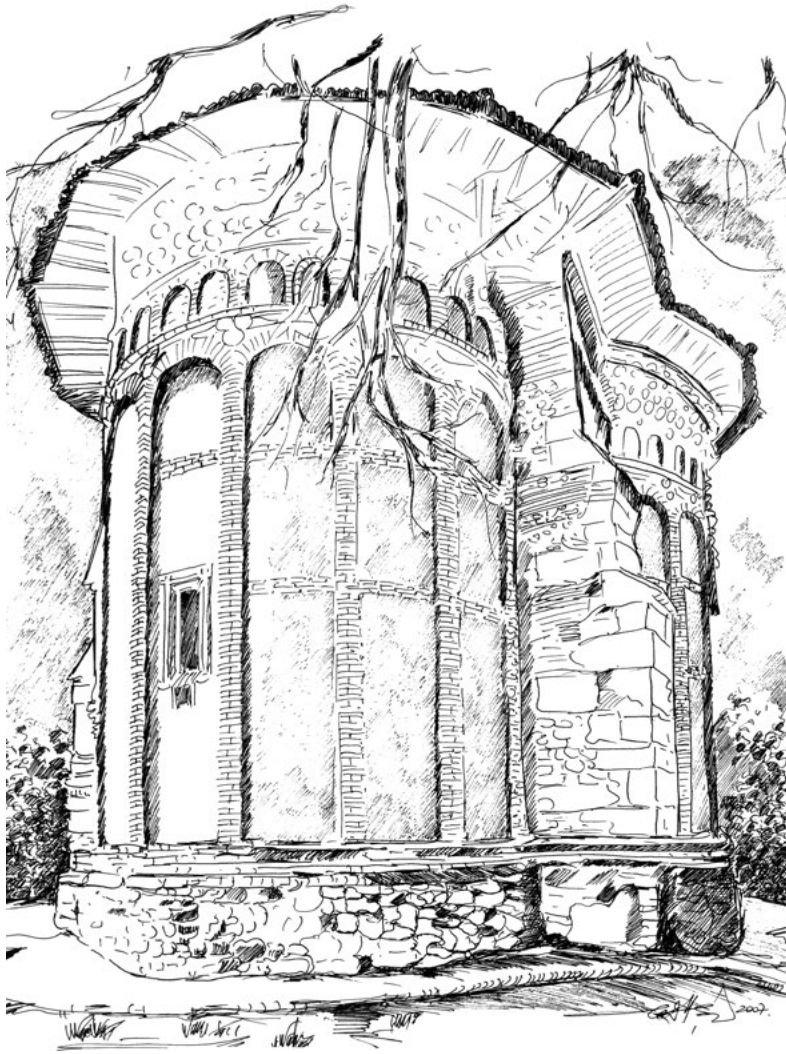

Biserica „Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul", Vaslui

CÂNTUL XXXVIII

Soarele
– Codre, de stejar norod,
Spune-mi tu
De știi ori nu
Despre Ștefan Voievod?

Codrul
– A trecut demult pe-aici
Cu mari cete de voinici
Către munți
La mândre nunți,
Pe sub luna-n vâlvătăi,
Cu mari cete de flăcăi.

CÂNTUL XXXIX

Valea Albă, Valea Albă,
Mult a fost de oase albă;
Și din oase mai răsar
Flori cu pâlpâiri de jar.

Oastea noastră, ca un lan,
Sub puhoiul otoman
S-a culcat,
S-a astrucat
În pământu-nsângerat.

Valea Albă, Valea Albă,
Mult se tot îmbracă-n nalbă

Primăvara,
Toată vara,
Unde-amar mai plânse țara.

Peste trupuri moldovene,
Înfloresc ș-acum poiene;
Și pe ele ziua scrie
Zumzete și iasomie;
Noaptea la lumina lunii,
Plânge roua-n rugăciune.

CÂNTUL XL

Masa, piatră,
Patul, piatră.
Doar amnarul
Cearcă jarul.

Lângă prag,
Opaiț sărac.

Ușa strâmtă,
Ștefan întră.

Daniil,
Primește-mi-l.

Lin brădet,
Și grai încet.

Calu-i numa
Iarba, huma.

CÂNTUL XLI

De la Putna-n Căpriana,
Ștefan scriere cu geana
Zorilor și cu tăcere
Ca-n-nainte de-nviere,
Și ca pomii dând în floare
Așternând spre cer cărare.

Și-i răspunde Căpriana
Tot în scriere cu geana
Florilor ivind cuvinte,
Nu din cărți, ci din morminte,
Lăcrămând în stihuri rouă
Cu sfânt mir de zori în două.

CÂNTUL XLII

Ține-ți codre frunza bine
Că vine Ștefan la tine
Cu voinici treizeci ca el,
Toți cu arcuri de oțel
Și cușme negre de miel.

De pe plai cu floarea ierbii,
Mult mirați ascultă cerbii.

Dintre brazi cu frunza-n nouri,
Mi-i ascultă crunții bouri.

CÂNTUL XLIII

Ce-a mai fost și la Cosmin,
Știe codrul și-un amin
Ș-armele ce-au mai rămas
Liniștite-n lutul gras.

Meșterul Octombre-n aur
Învârsta cu mâni de faur
Arborii ce-au scris pe rând
Sutele de ani trecând.

Craiul Albert își mâna
Lăcomia multă-ncoa,
Dar și-a risipit ca pleava
Prin Moldova toată slava.

Panii lui, hei, panii lui,
Mândria pământului,
Stau ș-acum de glorii plini
Încurcați sub mărăcini.

Iar vuirea de-altă dată
De pădure întomnată,
Peste oști și fier duium,
Parcă vuietă ș-acum.

Biserica „Sfântul Ilie”, Suceava

Uhai măi, și iară uha!
Ce-a mai fost când prins-a Muha
Barda-n mâni către câmpii
Și cu el vreo două mii.

De năprasnica lor ură,
Țăndări zorii se făcură;
Țăndări nopțile, și-n loc,
Chiot de la foc la foc.

Prin Pocuția încoace
Și încolo n-aveau pace
Nici pârgarii, nici șoltuzii
Și nici vameșii mofluzii.

Uhai măi, și iară uha!
Panul sta în turn ca buha,
Auzind numai zăvoare,
Numai scrâșnet de topoare.

Din cele bordeie joase,
Fulgereau mânii de coase…
Ș-așteptau castelele
Să se dorme stelele.

Vine Muha la Suceava;
– Ștefane, trăiască-ți slava.
Pe la noi, în lung și-n lat,
Panii s-au mai stâmpărat.

– Bine, Muha. Cu ai tăi,
Sunteți aprige văpăi.
Iară tu, diac Ichim,
Scrie carte că poftim
Onoratului seim,
Multă pace, sănătate,
De la noi, de la cetate.

CÂNTUL XLIV

Între Nistru și-ntre Prut
La cel schit de cer și lut,

Numai stelele se roagă
Și schimnică, noaptea-ntreagă;

Numai zorii zourei
Cu roua de mir pe ei;

Numai soarele ce-și lasă
Fruntea lui pe Sfânta Masă;

Numai luna când răsare,
Numai Ștefan Domn cel Mare.

CÂNTUL XLV

Cântă-n poartă la Suceava
Petre Povăț despre slava
Serbiei ce șade-acum
Ca și pulberea din drum

Sub copitele răsmii,
Călăreților spahii.

De la turnuri, străji temute
Îl ascultă pe tăcute,
Privind Craiul Nou, cuțit,
Dintre ulmii-nalți ivit.

CÂNTUL XLVI

La Suceava în cetate,
Luna-n ziduri de mai bate;
Și cum trece-albastru vad,
Umbrele și cresc, și scad.

De-au purtat aici război
Turcii năboind puhoi,
Mulți dintr-înșii au rămas
Lângă porți pe veci de mas.

Străjile-mbrăcate-n zele,
Dorm de secole și ele
Pe sub lespezile grele
Țintuite-n vis de stele.

Cei plecați din straja-ntâi,
Dorm cu scuturi căpătâi.
Despre cei din straja doua,
Nu mai știe-acum nici roua.

Numai cei din straja treia
Mai visează. Și de-aceea,
Cade-ncoace fulgerând
Câte-o stea din când în când.

La Suceava în cetate,
Vântul doar singurătate
Sună-n zidurile sparte;
Când aproape, când departe.

Brazii-n jur și ei oftează
Și nu-i nimenea de pază;
Că în loc de alibarde,
La creneluri luna arde.

Lângă forturi, romanițe
Înfloresc. Și de domnițe
Nu mai știe nici un fir;
Nici de boz și nici de pir.

Despre cavaleri cu spade,
Se mai spune prin balade,
Numai Ștefan Voievod
Mai trăiește prin norod.

De-i cenușă mâna sa,
Sabia nu-i tot așa;
Ci e fulgere și pară
Și acum la noi prin țară.

CÂNTUL XLVII

În cetatea din Suceavă,
Scriu diacii-n mare grabă
Către craiul leșilor
După oaste-n ajutor.

Dar în loc de oaste-n zale,
Vin potop vorbele goale.

Scriu diacii de isnov
Către meșteri la Brașov.

Din Brașov răspunsu-i clar.
Și cu el, car după car
Aduc tunuri și ghiulele
Să le facă temenele
Ienicerilor cu ele.

CÂNTUL XLVIII

Sub cetate-n cea livadă,
Ștefan vine-n sfat să șadă;
Mare sfat, de gloate sfat,
Până-n ziuă așezat.

Sfatul, despre ce se ține?
Despre multele pricine,
Cu boierii ce-au uitat
Cum e vorba lui Mușat.

La Suceava sub cetate,
Vin și stareții de gloate
Să spună de strâmbătate.

Și Mușatin mi-i ascultă,
Mi-i ascultă vreme multă
Și punând diaci să scrie,
Leagă-n ceară la Domnie
Mari peceți,
Despre dreptăți.

CÂNTUL XLIX

În Senat venețian
Cu oglinzi și porțelan,
Cei senatori și cu cel
Doge, nimenea ca el,
Strălucind și în mătăsuri,
Stă de-un ceas ș-ascultă păsuri
De la Domnul moldovean,
Spuse de Țamblac Ioan.

Și cum stau și cum ascultă,
Lupte văd și oaste multă.
Văd Chilia-n prag de țară
Îmbrăcată-n fum și pară
Și războiu-n ea sfârșit,
Ștefan de sâneți lovit.

Văd la fluviul ce-i hotar
Călăreţului tătar,
Strălucind Cetatea Albă
Sub creneluri albă salbă.
Şi sub steagul văl de mare,
Capul zimbrului carpatic
Între lună şi-ntre soare.

Spune solul şi iar spune.
Ei ce-aud, cred că-i minune.
Văd prin ceţuri Podul Nalt,
Ienicerii ce n-au alt
Drum de-ntoarcere-napoi
Decât neguri şi zăvoi
Şi răchiţi pe după care
Numai arcuri şi topoare,
Numai mlaştini ce te prind,
Ce te prind,
Ce te cuprind…

Spune solul mai departe,
Spune despre multa moarte
De creştini, de moldoveni
Care-a fost la Războieni
Şi pustiul ce-a călcat
Prin Moldova-n lung şi-n lat.

– Domnul meu vă mulţumeşte
Pentru medic. Şi poftește

Oastea să și-o măsure
Înc-odată, la Liman,
Cu puhoiul otoman.

Și-a tăcut bătrânul sol.
Vorbele-au sunat ca-n gol.
Pe când marea, nu departe,
Valuri frământa de moarte.

CÂNTUL I

Răsai lună, răsai iară,
Răsai lună peste țară,
Să se vadă zările,
Zările, cărările,
Că se-ntoarnă oștile
Pe care cunoști-le;
După ochi, după sprâncene,
După cușmele cu pene;
După arcuri și săgeți,
După cum mi-s călăreți;
După săbii și pieptare,
După sulițele care,
Aspru fulgerându-și fierul,
Poartă-nfipt în ele cerul.

Sănătate să aveți,
Pace-n toate, și-n comerț.
Însă-un lucru vreau să știți,
Ilustrisimi domni măriți:
Nu-i tot una, neam moldav,
Ori un petec de postav…

Știm că mâne voi veți face
În cetăți cu turcul pace.
Însă până-atunce, noi,
Face-om turcului război.
Că cetățile de coastă
De la marea cea albastră,
Credem că-s și pacea voastră.

Pentru noi,
Și pentru voi,
Liniștea nu-i floarea slovei,
Ci e sabia Moldovei.
De aceea sunt trimis
Să vă spun și-n grai, și-n scris:
Ștefan Vodă dac-ar vrea
Împăcare-ar încheia
Cu sultanu-n Istanbul.
Și așa, ar fi destul…

Dar nădejdea, și-o mai pune,
Nu-n postav și vorbe bune;
Ci-ajutor ce-i trebuie

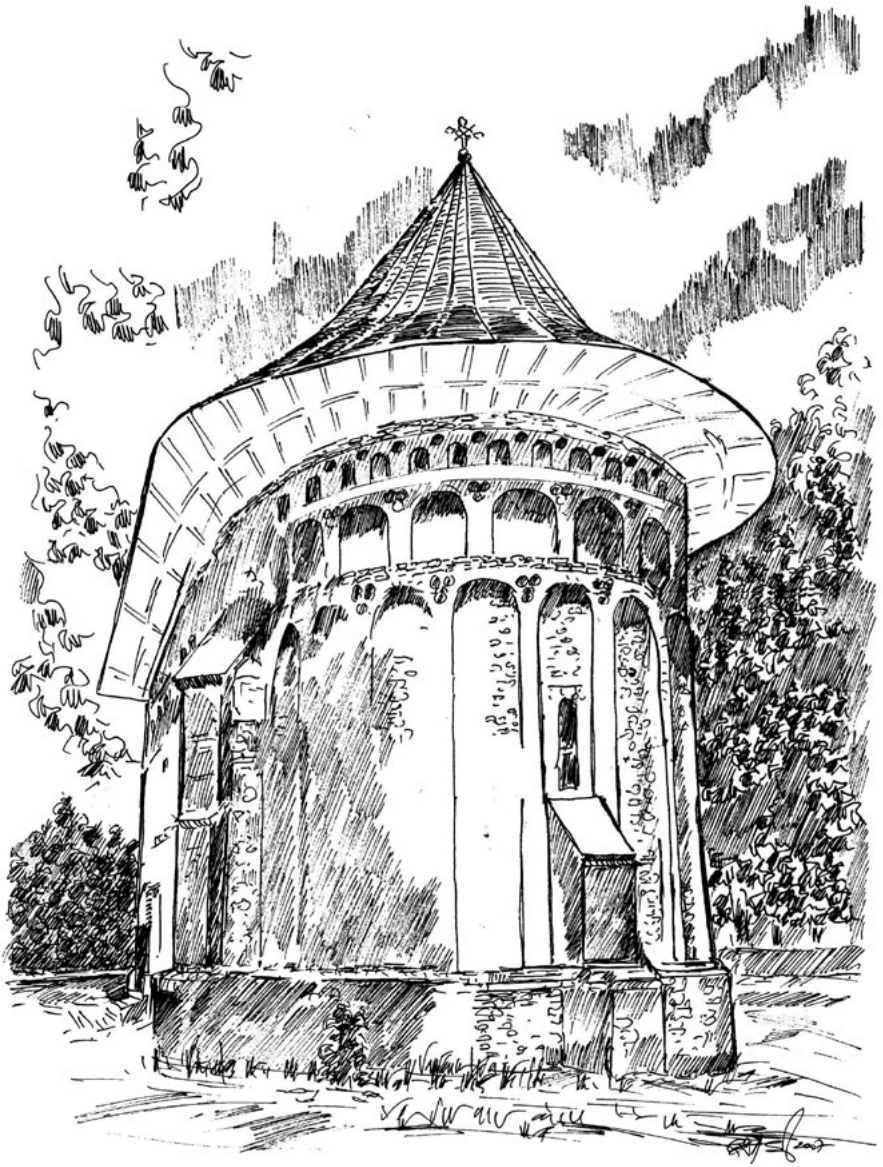

Biserica „Sfântul Arhanghel Mihail”, Războieni

CÂNTUL LI

Când veniră munții Vrancei
Cu ciobanii lor încoace,
Maica lor, bătrâna mamă,
Plânsu-și potolea-n năframă;
Pe sub candele de stele,
Plânsul și cu lacrimi grele.

Turmele rămase-n plaur,
Le păștea luna de aur
Și luceafărul de-argint
Întrupatul pe pământ.
Iar prin fluier, numai vântul
Mai cânta. Numai pământul.

Ștefan Vodă la Suceava,
Sub peceți le scrise slava.

CÂNTUL LII

Din pridvor de la Hârlău
Trimite-ți-aș gândul meu,
Și-n amurg, și-n zori de zi,
N-am cu cine-l tăinui;

Doar pe lună,
Voie bună;

Și pe stele,
Dor și jele;

Și pe vânt,
Câte-un cuvânt.

Nani-nani-lui-lui-lui,
Nani creanga bradului.
Nani-nani pui de om
Să te faci ca floarea-n pom,
Nani-n leagăn legănaș
De paltin de păltinaș.
Nani gene
Și sprâncene.
Nani trup de sânziene.
Nani trandafir în floare,
Să te faci ca mândrul soare
Și ca Ștefan Domn cel Mare.

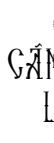

La luncile soarelui,
Soarelui și Nistrului,
Mândre flori s-au scuturat,
Luncile s-au luminat.

Mândru cer s-a-albăstrit,
Luncile au înflorit,
Cu flori galbene cum nu-s
Nici în jos și nici în sus,

Să le ducă Ștefan, dar,
La Hârlău și la Cotnar.

Prin livezi la Mușatin,
Mult mai cântă pomii lin
Cu murmura din senin.

Și cum cântă,-s numai stele
Cu glas ca de rândunele;
Și cum cântă,-s numai floare
Cu glas de privighetoare.

De se-nchină
Luna plină,
Din pridvorul de lumină.

CÂNTUL LV

Tragănă-se, tragănă,
Mustecioară galbenă.

– Măi bădiță
Ștefăniță,
Pune-ți șeaua pe murgu
Și ca vântul mi te du
La Cotnar unde-i colina
Că te-așteaptă Cătălina
Cătălina-Nicolina,
În castel

Biserica „Sfântul Gheorghe”, Hârlău

De stânjenel,
Să nu poți pleca din el.

CÂNTUL LVI

Ce se bate vântul lin,
Vântul lin
Ca din senin,
De cu sară
Pe afară?

Noaptea-n miez la poarta noastră,
Iar în zori, pe la fereastră?

Nu e vântul, vântul lin,
Ce s-aude din senin;
Ci e vântul din Hotin
De la nunta lui Ciudin,
Căpitanul de cetate
Și de douăzeci de sate;
Căpitanul lui Ștefan,
La cetate, de un an.

CÂNTUL LVII

Din cetatea Dâmbovița,
Carte scriere Voichița
Lui Mușatin să mi-l știe
Că mai uită din mânie.

La Suceava, din castel,
Ștefan scriere și el
Doamnei Voica, și mi-o roagă
De iertare; și întreagă
Curtea în întâmpinare
I-o trimite-n depărtare.

CÂNTUL LVIII

Prin livezi la Mușatin,
Mult mai cântă pomii lin
Cu murmure din senin.

Și cum cântă,-s numai stele
Cu glas ca de rândunele;
Și cum cântă,-s numai floare
Cu glas de privighetoare.

De se-nchină
Luna plină
Din pridvorul de lumină.

CÂNTUL LIX

Turn înalt, cetate naltă,
Mici creneluri, porți de fier.
Luna urcă-ncet pe cer
De pe lumea ceealaltă.

Somnul din tăceri desprinde
Vremuri mari și chipuri vechi…
Toate sună prin urechi;
Arme, cară cu merinde.

Tropote de cai în goană,
Suliți, flamuri, cum stă scris…
Vodă le privește-n vis
Și se-ncruntă din icoană.

Zile trec și nici o știre
Nu s-arată din război.
Psalmi ca fagurii de moi
Doamne murmură-n psaltire.

Clopot lin în dungă bate
Sub un vânăt minutar.
Și frunzișul toamnei, rar,
Sună-n crengi singurătate.

CÂNTUL LX

Meștere de la Suceava,
Nu știu cum ai scris suava
Fată de sub smalțul fin
De pe cana cea de vin.

Și nici cum și-n care timp
Pus-ai verdele din câmp,

Galbenul din sânziene,
Și-ntunericu-n sprâncene.

Nu prea știu destul de bine,
Meștere, nici despre tine;
Că de veacuri ai rămas
Pe sub ulmi umbroși de mas.

Însă fata-ncondeiată,
De-o privesc, frumoasa fată,
Mi se pare, și mă-nchin,
Că-i din neam de Mușatin.

CÂNTUL LXI

De la Moscova-n Moldova,
Săptămâni venit-a slova;
Iar cu slova împreună,
Au adus urare bună
Lui Mușatin de la Țar,
Starostii cu mândru dar.

– Ștefane,-n cetatea ta,
Noi vom căuta ceva.
De-om găsi, și de ni-i da,
Țar Ioan s-a bucura,
Clopotele-or răsuna
Peste toată Moscova.

– Căutați, le-a zis Ștefan,
De voiește Țar Ioan.

Ș-au cătat
Pân-a-noptat,
Ș-au găsit,
Dar ce-au găsit?
Trandafir alb înflorit,
Fată mândră cum nu este
Nici în cărți, nici în poveste.

– Ștefane, găsit-o-am
Floarea care-o căutam.
Are Țarul fiu viteaz,
Dar viteaz cum nu vezi azi
Să mai fie-n vreun castel;
Dă-ne floarea pentru el.

Și le-a dat-o. Și s-au dus,
Tot pe drum de țară-n sus,
Cu trei sute vornicei,
Moldoveni, cum nu-s ca ei,
Cu pieptare noi de zale,
Și năframe-n capețale;
Cu cincizeci de cară grele
Încăpând zestrea în ele,
Ș-alte cară, pentru Țar,
Cu vin strașnic din Cotnar.

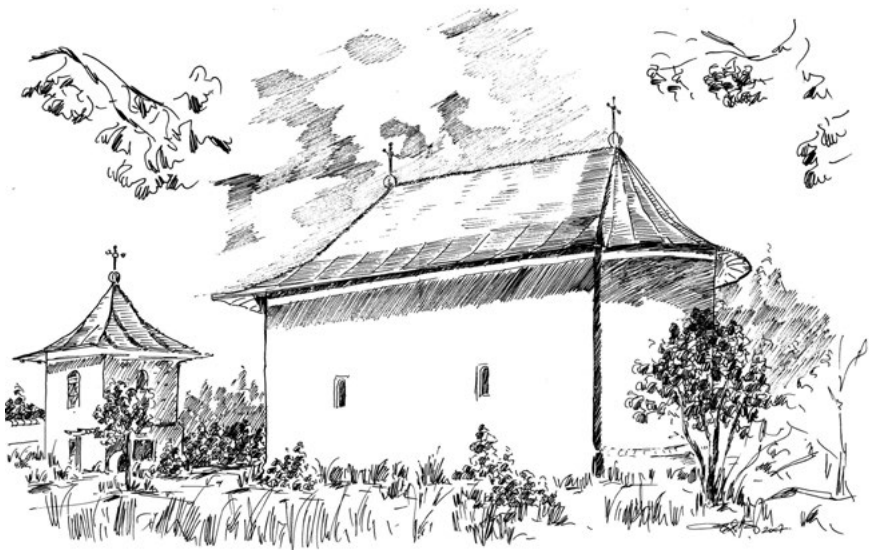

Biserica „Sfânta Parascheva”, Cotnari

Despletind șuvițele,
Mult au plâns domnițele
Tot privind la nunta care
Dusă-i în albastra zare.

Străjile de la crenele,
Lăcrămau furiș și ele.

Ștefan Vodă nu plângea.
Doar o lacrimă strivea
Între genele-i, domol,
Că-i părea castelul gol.

CÂNTUL LXII

Clopotă peste pământ
Buga-n tunet de argint.

Limba lui își are vorba
Până unde mi-i Moldova.

Până unde graiul sfântul
Înflorește-ne pământul.

Și cum cântă peste munți,
Fagii murmură cărunți.

Și cum cântă peste văi,
Înfloresc pomii văpăi,

Și-osemintele-n tăcere
Înfloresc faguri de miere.

CÂNTUL LXIII

Să-ntâlnească cerbu-n codru
Ștefan Vodă n-avea modru,

Era Craiul Nou prin arbori
Ceața de argint prin ramuri,

Când din paltinul augustic
Răsări uitatul pustnic.

Împărate Mușatine
Ține arcul meu cu tine;

Nu să stingi vieți de cerbi
Ci de hoarde să întrebi,

Și să scrii cu ea pe piatră
Sfânt cuvântul Niciodată.

CÂNTUL LXIV

Fagi înalți sub moale vânt,
Moale frunză de mătasă;
Și mestecenii își lasă
Ramurile la pământ.

Mănăstirea-şi urcă-n nor
Turnuri lucii de aramă;
Zorii auru-şi destramă
Peste naltul crucilor.

Jur în jur pădure. Iar,
Ca luminile, brădanii.
Corni şi carpini de când anii
Împletesc mereu umbrar.

De la mânăstire-n jos,
Mai la mijlocul poienii,
Ştefan Vodă şi oştenii
Stau sub un gorun umbros.

Masă mare împrejur,
Vinul scapără în oale,
Şi răsună până-n vale
Râu de ne-ncetat murmur.

De la mânăstire-n sus,
Ospătează pâine nouă
La o masă ca de rouă
Sfinţi Apostoli şi Iisus.

Iar în partea dinspre-amiaz,
Gustă-abia din toate cele
Soarele, luceferi, stele,
Între luminaţii brazi.

Cetatea Neamț

Dinspre miazănoapte vin
Vietățile pădurii;
Iarba și ciorchinii murii
Peste tot s-apleacă lin.

Hăt, în vale, apa-n prund
Sună-și strune de lumină
Și cântarea curge lină
Printre paltini, în afund.

Bunul Dumnezeu din cer
Bun surâde-ntre pleoape,
Și coboară mai aproape
Pe un pod de lăicer.

Iar la umbra muntelui,
Singur, Daniil Sihastru,
Vers ca cerul de albastru
Zugrăvește-n cartea lui.

CÂNTUL LXV

– Cucule pană de corb,
Spune-i mamei că sunt rob,
Rob legat
Și-ntemnițat
De trei ani la Țarigrad.

Aude cucul și sboară;
Găsește maica pe-afară
Suspinând
Și tot oftând
Și prin curte-ncet umblând,
Fir ca soarele torcând.

– Du-te cuce ca săgeata,
Spune-i că mi-i firul gata,
Fir de lună, fir de soare,
Să-l deslege la picioare;
Fir de soare, de argint,
Să-l deslege și de zid;
Fir de soare, fir de lună,
Să-l deslege și de mână,
Să poată-nvârti cu ea
Fulgerul și sabia.

CÂNTUL LXVI

Colo-n jos, ba mai în jos,
Unde-i codrul luminos,
Mândru sfat
S-a adunat
De stejari înconjurat.
Nu stejari cu crengi, cu foi,
Ci cu scuturi de război;
Și nici brazi și fagi nu sunt
Ci plăieși cu păr cărunt.

Iar în loc de cerbi, de bouri,
Tineri cu săgeata-n nouri.
Și pe-aproape, ca-n biserici,
Stau înalți hatmanii sfetnici.
Și la mijloc Ștefan Domn,
E ca floarea de pe pom.

Zice luna-n albu-i jeț:
– Doamne, fi-va greu județ…
– Fi-va, doamnă, potrivit;
Însă nu ca la sfârșit.

CÂNTUL LXVII

Cerne luna peste lume,
Cerne luna, cerne brume
Și Suceava-i albă-n ceață,
Și în ea stau față-n față,
Ștefan Vodă al Moldovei
Zugrăvit și pe ulcioare,
Și rapsodul alb al slovei
În tăceri de închisoare
Între ziduri iconare.

Și tot scriu; Vodă cu spada,
Și rapsodul, cu balada.

Și-așa stau în vecinicie;
Ștefan Domn; iar el, stihie.

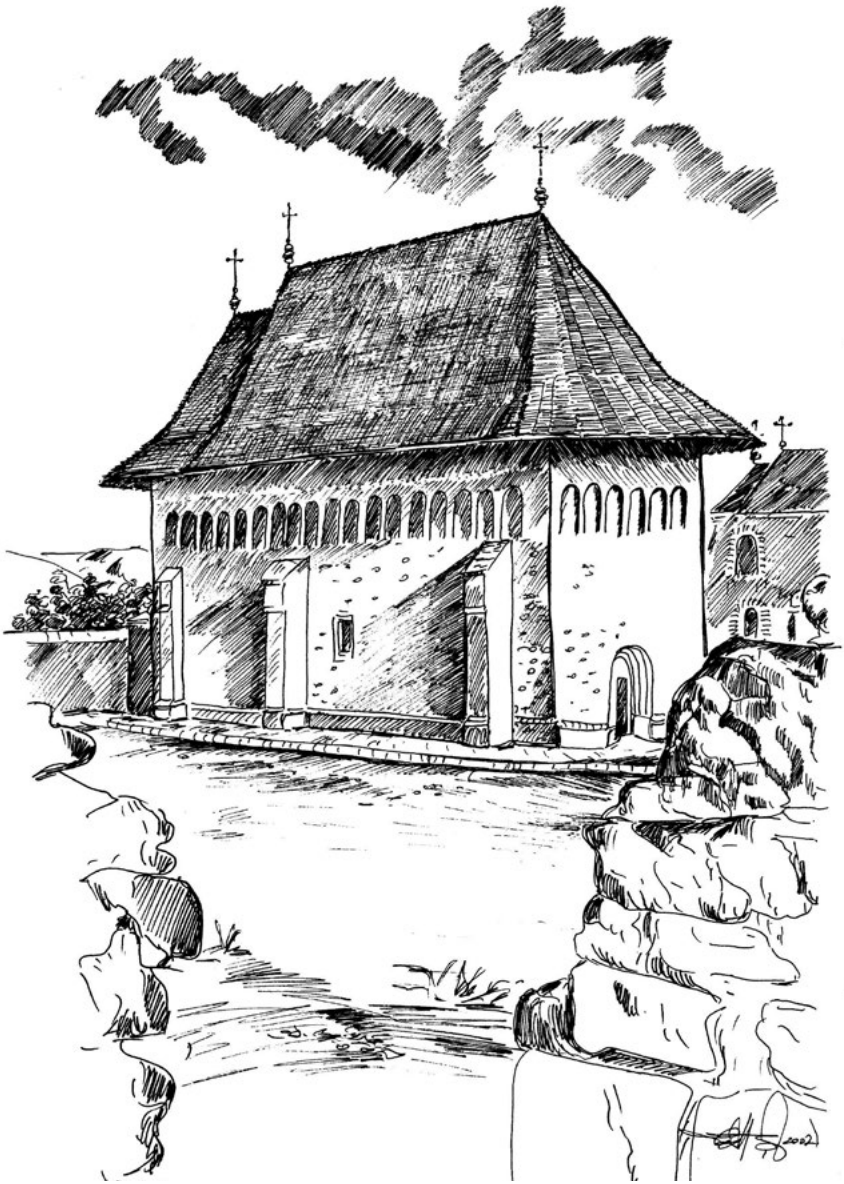

Biserica „Pogorârea Sfântului Duh”, Mănăstirea Dobrovăț

CÂNTUL LXVIII

Codrule, nu lăcrăma,
Ștefan stă la umbra ta,
Nu cu somn, ci cu hodină
Și cu fruntea-n iarba lină;
Nu cu somn, ci cu necaz
Pentru paltini, pentru brazi
Ce i-au fost copii de spadă
Și cu suflet de zăpadă;
Iar acuma-s în veșmânt
De tăceri și de pământ.

Codrule, nu lăcrăma;
Pleacă-ți moale streașina
De murmure, de frunzare,
Ștefan Vodă,-i lăcrămare.

CÂNTUL LXIX

– Ștefane, frate cu frate,
Oare unde se mai bate?
Arde-n câmp atâta floare,
Arde rana, grea de soare,
Cine ți-o alină oare?

– Doar izvoarele cu miruri;
Doar albinele cu iruri;
Doar cu post și rugăciune
Și cu pânza albei lune.

CÂNTUL LXX

Lut și lut, și piatră, piatră,
Naltă-i Mușatina vatră;
Spusă-n cronici și-n ruină,-i
Dincolo de luna plină,
Cu arcașii în tăcere
De somn grei pân-la-nviere
Și cu bouri și garoafe-n
Marmure și epitafe.

Când luceafărul se pleacă
Floarea peste sfânta raclă,
Arcul scris pe mur tresare
Așteptând, numai culoare,
Poate-un echinocs de soare.

CÂNTUL LXXI

Arbore, hatman cu slavă,
Din viacuri fără grabă,
Stă la poarta din Suceavă.

Și hatmanul Isaia,
Stă cu spada ca vecia
Lângă poarta din Chilia.

Buzduganul lui Ciudin,
De dincolo de amin,
Stă la poarta din Hotin.

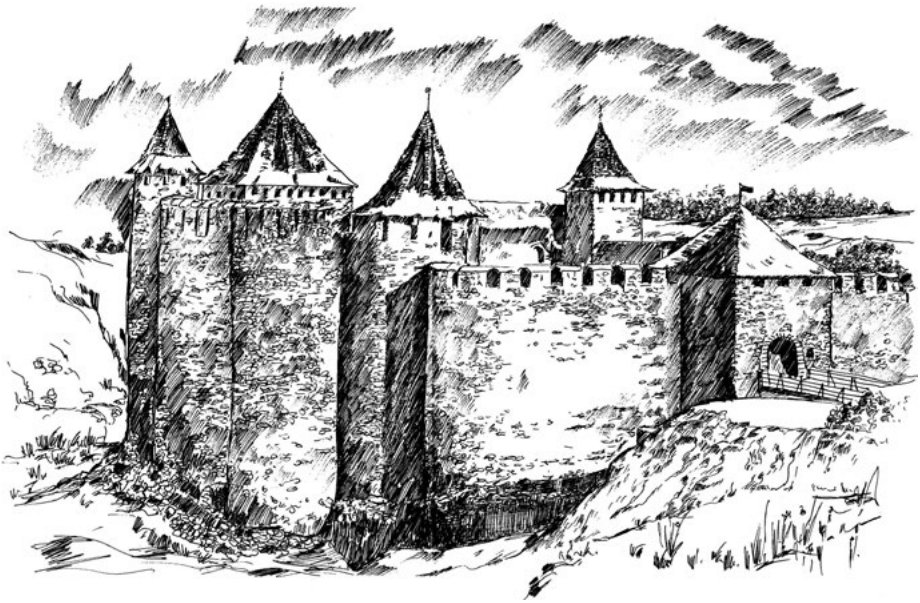

Cetatea Hotin

Și cu arcul la un loc
Răsărit lângă Soroca
Aprigul arcaș Țincoca.

Alebarda lui Truchina,
Fulgeră-și ș-acum lumina
Lângă poarta din Tighina.

Săbiile-n pumnii grei,
Aprig scapără scântei
Pe la Lipnic și Orhei.

Zimbrul la Cetatea Albă
E pe steag de-albastră nalbă
Și sub zori de aur salbă.

Iar la Căpriana sună,
Sună-n turnuri și răsună,
Sună clopote de lună.

CÂNTUL LXXII

La poarta Cetății Albe,
Vântul cântă, ori flori dalbe?

La poarta de la Chilia,
Vântul cântă, ori pustia?

Nici flori dalbe, și nici vântul,
Numai moartea și pământul;

Nici flori dalbe, nici pustia,
Numai moartea și vecia.

Pe sub cer de țintirim,
Dorm Ivașcu și Maxim,
Dorm hatmanii, dorm adânc,
Dorm și suliți și oblânc;
Dorm și bouri, dorm și steaguri,
Dorm arcașii, dorm de veacuri.
Numai soarele și luna
Candele-s pe totdeauna.

CÂNTUL LXVIII

Pe-al Limanului tărâm
Umblă Mircea cel Bătrân
Și întreabă, și întreabă
Ce mi-i prin Cetatea Albă?
Că-i aud numai frământul,
Valurilor și cuvântul
Ce-l tot scrie, precum bate
Vântu-n zidurile sparte?

Risipindu-și anii, somnul,
Îi răspunde Bogdan Domnul
Cel cu tulnicul toiag
Și cu bourul pe steag;
– Hai, bătrâne, Domn cel Mare,
Ca-n Rovine, nu uitare

Că din Tisa pân' la Mare,
Suntem sub același soare;
Cu Cetatea tot sub soare;
Și urmașii, tot sub soare,
Ca și Dunărea, sub soare.

Și pe sub același soare
Va veni vremura mare
Când s-or spargere hotare,
Nu sub lănci, nici sub săgeți,
Ci sub străbunicii Geți
Ce ne strigă din pământuri,
Din adâncuri, din mormânturi,
Și din codrii de tăcere,
Și din stâncile durerii,
Și din fulgeru-nvierii.

CÂNTUL LXXIV

Nistrule, pe malul tău
Crește iarbă și dudău,
Lăcrămează Dumnezeu.

Că pe malul tău cel stâng,
Cântecele stol se strâng,
Genele nopților plâng.

Că pe malul tău cel drept,
Cântecul ți-i viers încet
Prin cetăți nemângâiet.

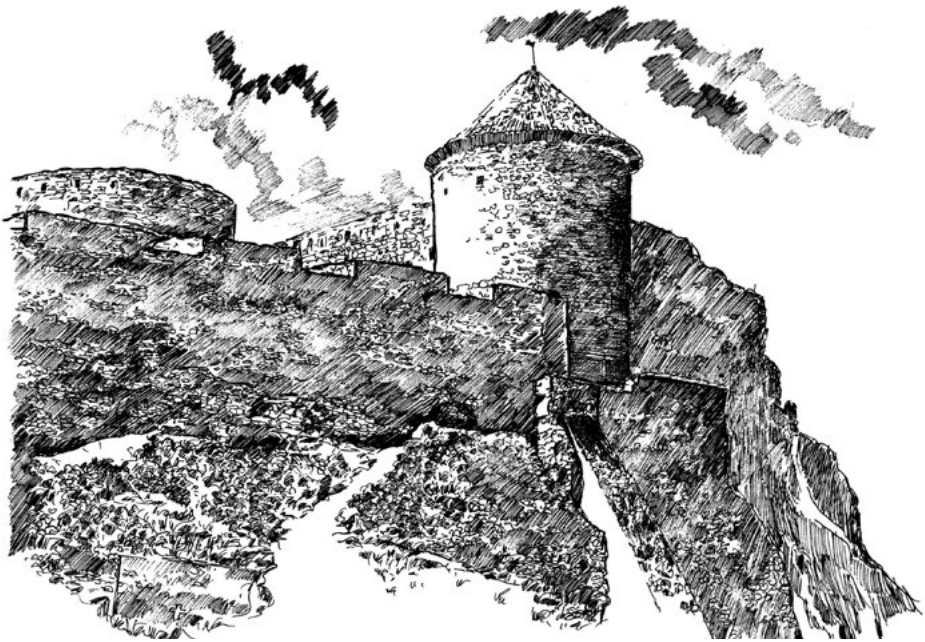

Cetatea Albă

Râu bătrân, parcă-ai fi om,
Tu n-ai pace, tu n-ai somn,
Vorbești cu Mușatin Domn.

Și prin graiul Dumitale,
Leagănă-se deal și vale,
Sălciile, prin cavale.

CÂNTUL LXXV

În Cetatea Țețina,
Leagănă-se cetina
Cu murmur încet de ape
Când departe, când aproape.

Murmuru-i mai mult cântare
Pentru Ștefan Domn cel Mare
Și Moldova pân' la Mare.

Din Cetatea de suspin
Răsări Miron Costin
Zorile i se închin.

Ca și cronicar Neculce
Din Boian, sub sfântă cruce
Și cu scrierea lui dulce.

CÂNTUL LXXVI

Din inscripții de morminte
Vin aducerile-aminte.

Schimnic Eustațiu psaltul
Muia pana în înaltul
Alb luceafăr călimară
Scriind psalmi ce-nmiresmară
Veacuri multe pân' la noi
Cu versete-n dulce roi.

Stă Mușatin să se mire
Cum prin strune de psaltire
Cobora cerul subțire
Și cântările în grai
Ca la porțile de Rai.

CÂNTUL LXXVII

Marie de la Mangop,
Lăcrămează frunza-n plop
Că ți-i drumul numai dus
Către cei ce nu mai nu-s;
Că ți-i drumul de argint
Către cer, către pământ.

Marie de la Mangop,
Lăcrămează frunza-n plop
Că ți-i drumul cu patrafire
Sus la Putna-n mănăstire,

Că ți-i drumul prin amin,
Marie trup bizantin
Scrisă pe-acoperământ
Și-n marmura de mormânt.

CÂNTUL LXXVIII

Între lăncieri de soare,
Ștefan Vodă Domn cel Mare
Scrie de pământ scrisoare.

Și cum scrie pana-i arde,
Spada lângă zori îi șade,
Ceara-n picuri galbeni cade.

Scrie despre câte-n lume
Se vor stinge ca sub brume
Și-or să poarte alte nume.

Despre alte țări sub soare,
Despre altele hotare
Sub peceți nemuritoare.

Scrisu-i scris cu jurământ
Ferecat doar în argint
Și-n inimă de pământ.

Acoperământul de mormânt al Doamnei
Maria Asanina Paleologhina – Maria de Mangop

CÂNTUL LXXIX

Dintr-o peșteră în alta,
Trec și mi le sap cu dalta.

Intru-n peștera de lut,
Întunericu-i de lut.

Intru-n peștera de piatră,
Întunericu-i de piatră.

Intru-n peștera de brad,
Toacă-n cer și candeli ard,

Către peștera albastră
A lui Daniil Sihastru.

CÂNTUL LXXX

La masa de piatră
Stă Ștefan de piatră,
Stă Ștefan ș-așteaptă
De foc judecată.
Stă Ștefan și scrie
Cu pană târzie,
Și scrie-n scrisoare
Cu pană de boare,
Pământ și hotare.

Cerneala ce-o scrie,-i
Doar cer și vecie.

CÂNTUL LXXXI

Sub luceafăru-n pecete
Scris cu scrierea străveche,
Și-ntre lună și-ntre soare,
Cap de zimbru în scrisoare
Și-n străbunele hotare.

Și-ntre soare și-ntre lună,
Cap de zimbru zări detună
Cu hotarele-mpreună.

CÂNTUL LXXXII

Târg de cețuri, Rădăuți,
Plopii și castanii, mulți.
Din ce ești tu, noaptea-s numa
Bogdan Vodă alb ca bruma
Și corabia-i de piatră
Prin istorie cum poartă
Cronica din poartă-n poartă,
Voievozii adormiții
Pe sub palide inscripții
Așezate de Mușat
Cel la Putna împărat.

Se mai știu de turnuri trei
Clopotând ca zorii-n văi
Și de arse-n smalțuri luturi
Ca-n psalmii de-nceputuri.

CÂNTUL LXXXIII

Are Ștefan săbii două,
Fulgere de zori pe rouă;

Una-i aur în prinsoare
Dincolo de trei hotare.

Alta-i strajă sub pământ
Și la Putna în mormânt.

Și-amândouă-or sta odată-n
Mușatina judecată.

CÂNTUL LXXXIV

Măi, arcușii lui Mușat
Parcă-s codru-ngândurat;

Parcă-s umbrele ce-așteaptă
Zările de judecată;

Și sprâncene-npădurate
Pe sub luna-n jumătate.

Pare că-s tăceri pândare
Pe la de demult hotare
Și prin file cronicare.

Biserica „Înălțarea Sfintei Cruci”, Pătrăuți

CÂNTUL LXXXV

Avea Ștefan Vodă steagul
Atingând veciei pragul,
Și pe steag înscris cu slove
Straja pururei Moldove,
Lăncier sub herb de soare
Cu balaur sub picioare.

Fulgerul temut, în spadă,
Tronul, de argint zăpadă
Și inscripția ce spune
De strategul cu minune.

Când privești steagul brodat.
Lăncieru-i domn Mușat.

Cerul, aripi își desface,
Spada, ține loc de pace.

CÂNTUL LXXXVI

Moldova câtu-i de mare,-i
Cu luceferi la hotare;

Unu-i al pământului,
Și altul al gândului.

Unul e al traiului,
Și altul al graiului.

Unul murmură prin foi,
Altul arde-adânc în noi.

Unu-i scris și-ncondeiat,
Și altul e-al lui Mușat.

– Dar luceferii, câți sunt,
Îs peceți de jurământ.

CÂNTUL LXXXVII

În muzeul otoman,
Arde spada lui Ștefan.

De cinci veacuri de balade,
Spada lui cumplit mai arde
Cu războaiele purtate.

Fulgerul mânerului,
Arde-n pragul cerului;
Arde-n cer, arde-n pământ,
Că mâneru-i jurământ;
Și din jarul lui răsare
Mâna razelor de soare.
Și din lama de oțel,
Fulgeră amarnic, El,
Că de lupte lama-i grea,
Și-s hotarele în ea.

CÂNTUL LXXXVIII

La poartă la Țarigrad,
Ștefan Vodă-a lui Mușat,
Șade-n lance rezemat.

Și când bate-n poartă sună
Până-n turnuri scut de lună;
Și când bate și mai tare,
Sună-n slavă scut de soare.

Și când cântă proură.
Zori de aur roură
Lăcrămând peste cetate,
Și domnițele la gratii.

CÂNTUL LXXXIX

Pe pământ, pe sub pământ,
Umblă Ștefan Domn cel Sfânt
Și întreabă cărțile:
Unde-mi sunt cetățile?

În ce țară le-am durat?
Cine mi le-a-nstrăinat?

Mărturii domniei mele
Cu porți grele,
Ziduri grele,
Cine a tunat în ele?

Spune-mi tu bătrâne soare,
Unde-mi sunt arcașii oare?

Spune-mi bucium cu suspinul,
Unde mi-a rămas Hotinul?

Cine-a dărâmat Soroca?
Ce știi tu, pândar Tincoca?

Oase din pământ temei,
Greu vi-i somnul la Orhei.

Spune tu, răzeș Truchina.
Cine mi-a desprins Tighina?

Și tu fulger cu mânia,
Ce-i cu garda din Chilia?

Între Nistru și-ntre Bug,
Spune ce-i pândar Coștiug?

Spune lacrimă și rouă,
Cine-a rupt Moldova-n două?

Și tu, Daniile Sfinte,
Cine-a despărțit morminte?

Graiul nostru, grai de schit,
Cine ni l-a răstignit?

Vultur alb, Cetatea-i Albă,
Din icoană Domnu-ntreabă…

Și icoana-i bizantină,
Ca lumina din lumină.

Vultur alb. Cetatea-i Albă.
Zori-s răsărind de iarbă.

Iarba-i răsărind din piatră,
Piatra-i cronica și vatra.

Zimbru-i scut. Cetatea-i Albă.
Mult suspină vântu-n iarbă.

Iar arcașii din morminte
Înfloresc mereu cuvinte…

Ce le spun mai mult ca pana,
Clopotele-n Căpriana.

De la Ceremuș la Mare,
Umblă Ștefan Domn cel Mare.

Pe pământ, pe sub pământ,
Umblă Ștefan Domn cel Sfânt.

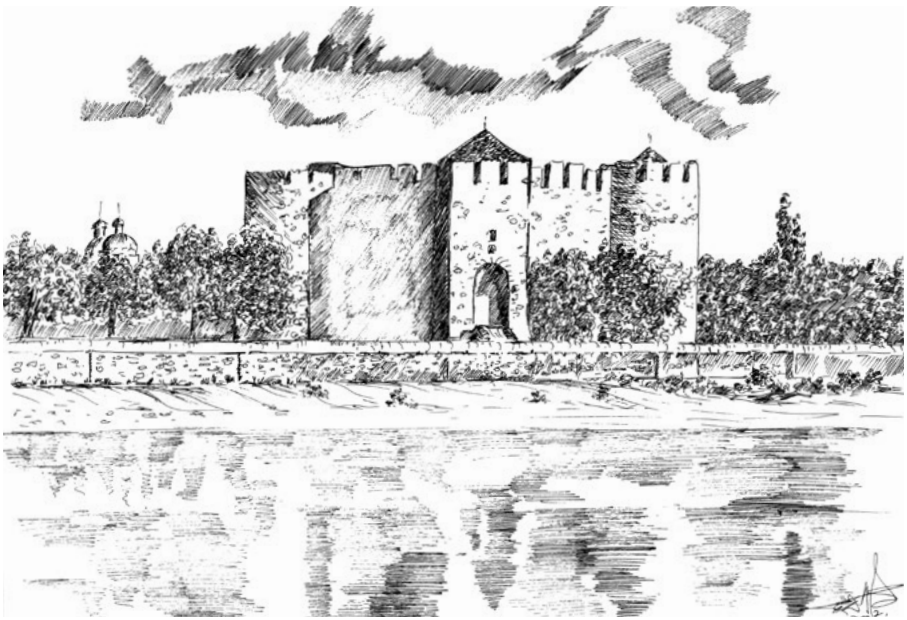

Cetatea Soroca

CÂNTUL XC

Leagănă-se nalta iarbă
Leagănă-se, tot întreabă:
– Peste Mare,-albastra Mare,
Cine stăpânește oare?

Legănat răspunde vântul:
– Ștefan Vodă și cuvântul
Luna albă cu veșmântul
Și cu soarele hatmanul,
Steagul cerului limanul;
Stelele cu florile,
Și arcașii zorile.

CÂNTUL XCI

La poartă la Ștefan Vodă,
Arcașii s-au strâns la vorbă.

Vorba li-i cântare lină
Tot cu strune de lumină.

Vorba li-i frumos colind
Tot cu strune de argint.

Ștefan Vodă auzea,
Din chilie asculta
Și ieșea
De se-nchina,
De cântec se bucura,

De cântec, de voie bună,
Cu zori dalbele-mpreună.

CÂNTUL XCII

De pe unde vii tu sfinte
Mușatine și părinte

Din aducerile-aminte
Din ecouri de cuvinte?

Din icoane bizantine,
Din colindele bătrâne?

De prin vecinice tărâme
Din vremea de ieri și mâne?

Din munții lui Decebal?
Din doinele de caval.

Naintea măriei tale
Îți ies îngerii în cale,

Îți ies pustnici ridicând
Schiture ca din pământ.

În cumplite bătălii
Îți stau sfinții din vecii,

Daci de umbre și văpăi
Coborând din munți și văi.

Sfinții Gheorghe, cum stă scrisul,
Și Procopie, neînvinsul.

Săbii, suliți, alibarde
Parcă și pământul arde.

Iar sihastrul pustnic veșnic
Daniil de soare sfeșnic

Îi stă-n preajmă ne-ncetat
De cer binecuvântat.

Cine ești tu împărate
Că îți sunt cu tine toate?

Și Cernegura și vântul
Și cei una cu pământul?

Și ploile și furtuna
Soare, stelele și luna.

De pe unde vii tu oare
Ștefane ca sfântul soare?

Cel cu Daniil cerescu
Până-n grai cu Eminescu.

Și de fulgerul cel mare
Ce ca din pământ răsare.

CÂNTUL XCIII

Ștefan Vodă, Ștefan Vodă!
Clopotele stau de vorbă;
Sfânt Ioan cel Nou le-aude,
Zorile-s de lacrimi ude.

Ștefan Vodă, Ștefan Vodă!
Clopotele stau de vorbă;
Sfânt Ioan cel Nou le știe,
Și-n litanii mi le scrie.

Ștefan Vodă, Ștefan Vodă!
Tulnicile stau de vorbă;
Sfânt Ioan cel Nou le-ascultă
Unduind în slavă multă.

Ștefan Vodă, Ștefan Vodă!
Tulnicile stau de vorbă;
Sfânt Ioan cel Nou le pune,
Lung-prelung în rugăciune.

CÂNTUL XCIV

Colo-n câmp la răsărit,
Sub mărul alb înflorit,
Greu e Ștefan adormit,
Florile l-au năpădit.

Zise floarea, alba floare:
– Scoală Ștefan, Domn cel Mare.
Că stau neguri la hotare.

Dar Mușatin doarme-ntruna,
Pân-l-acopere și luna,
Pân și zorii mi-l găsesc,
Mi-l găsesc și nu-l trezesc.

Numai spada-i fulgera
Zarea ce se-nnegura.

CÂNTUL XCV

Pe la miez de noapte,
Ce frunză se bate
Cu fior de moarte?

Frunza de stejar
Cu suspinul rar
Și cu plâns amar.

Frunza de făget
Cu suspinu-ncet
Și nemângâiet.

Frunza de arin
Cu molcom suspin
Și cu plânsul lin;

Că s-a petrecut
Ștefan către lut
Și către-nceput;

Și s-a dus, s-a dus
Fără de răspuns,
Pe Suceava-n sus.

CÂNTUL XCVI

Clopotele toate
Și pustietate
Bat peste cetate.

Luna pare vatră
Ce s-a stins de-odată.
Străjile de piatră.

Stelele, făclii,
De la căpătâi,
Până-n vecinicii.

Vântul, fără grai
Poartă către rai
Nevăzuții cai,

Caii tot de vânt
Trec peste pământ
Cu Ștefan cel Sfânt.

CÂNTUL XCVII

Pe câmpia sură,
De trei zile bură
Și nici că se-ndură.

De trei zile-și lasă
Părul de mătasă
Salcia pletoasă.

Și grădina-ntreabă,
Suspinând întreabă
Și bocind întreabă:

– Ștefane Mușat,
Ce vânt te-a culcat
Și te-a astrucat?

Cine ți-a gătit
Calea de argint
Fără de sfârșit?

CÂNTUL XCVIII

Aplecați-vă voi brazi,
Ștefan Vodă trece azi
Doar cu ceața pe obraz.

Și nu trece cum se trece,
Ci ca spada lui de rege,
De pământ să se deslege.

Și-ntre suliți și făclii,
Pe sub psalmi și melodii,
Umblă către vecinicii.

Și cum umblă-ncet, cum umblă,
Trupul lui se face umbră
Și pustiul crește-n urmă.

CÂNTUL XCIX

Bucură-te mânăstire
Că-ți vine de soare mire
Cu nuntași în patrafire.

Și nu vine cum se vine,
Ci cu prapuri și bucine
Și cu galbene lumine.

Bucură-te și-ți deschide
Porțile până-n firide,
Ușa ce nu se deschide.

Că-ți vine Mușatin ție
Oaspete și temelie,
Candelă pentru vecie.

Stă Cuvântu-n Voroneț,
Stă la marele județ
Și judecă neamurile
De sub toate flamurile,
Și judecă florile
Din toate culorile.

Cerul înstelat destul,
Albi arcași l-adună sul
Și e capăt, și e sbucium,
La strigările de bucium.

Toate vin la judecată;
Pomi și pești și lumea toată,
Și se mustră buni și răi
Când cu rai, când cu văpăi.

Și rapsodul zugrăvit,
Sună-și cobza de argint
De pe care curg versete
Cu murmurile încete.

De pe scaune-n sobor
Judecata sfinților,
Printre ei, cum zice slova,
Stă și Ștefan din Moldova.

Biserica „Sfântul Gheorghe”, Mănăstirea Voroneț

CÂNTUL CI

Ștefan, Ștefan Domn cel Mare,
Bucură-te mândru soare.

Bucură-te scut și spadă,
Vin luceferi să te vadă.

Bucură-te floarea slovei
Scrisă-n porțile Moldovei.

Bucură-te-n mare slavă
Din Chilia la Suceavă.

Bucură-te-n Voroneț
Domn la marele județ.

Bucură-te-n Putna Domn
Pân' și dincolo de somn.

Bucură-te-ți cântă iară
Clopotele peste țară.

Că te-a scris vestirea bună,
Între soare și-ntre lună.

Bucură-te spadă sfântă,
Clopotele toate-ți cântă.

CÂNTUL CII

Nu te paltin clătinare
Că doarme Ștefan cel Mare
Cu fruntea spre sfântul soare.

Clatină-te mai domol
Că trec visurile stol
Și dau prin cetăți ocol.

Clatină-te mai abia
Până zorii vor cânta,
Vor cânta din cartea ta.

CÂNTUL CIII

Rapsod cucul împărat
Zise lui Ștefan Mușat:
– Ștefane, mai lasă somnul,
Că mândru-nflorește pomul,
Ștefane, mai lasă visul
Că cerul cu stele scrisul
Și cu lună de argint,
Clopotă peste pământ;
Și cu lună și cu soare
Clopotă pace-n hotare.

Știu, mărite Ștefan Domn.
Pipăi sabia prin somn.
Sabia-i la locul ei
Și Moldovei cu temei.

CÂNTUL CIV

Ștefan, umbră și pământ
Umbră trupul și cuvânt
Iar cuvântul în tăcere,
Ca prin pomii-n adiere.

Uneorea te arăți
Doar versetelor din cărți
Și privești cum s-au deschis
Porți spre cele ce s-au scris.

Alteorea gânduri dai
Cronicarilor în grai
Și celor ce-au fost să-ți fie
Grai și pană care scrie.

CÂNTUL CV

– Ulm bătrân de ce te clatini
Și tu greu de ramuri paltin?
– Grăim de Ștefan Mușatin
Cel la Putna și-n mormânt
Sub candela de argint;
Cel la Putna și-n tăcere
Cu somnul pân' la-Nviere,
Între lună și-ntre soare
Și cu bouru-n scrisoare;
Între soare și-ntre lună,
Cu luceafăru-mpreună.

CÂNTUL CVI

Călăreții de prin veacuri
Îs doar trestie pe lacuri
Către ceruri fără praguri.

Îs doar spicele de grâie
Fără scări și fără frâie
Unduind spre vecinicie.

Îs doar oastea mușatină
Călărind fără hodină
Tot prin stihuri de lumină.

CÂNTUL CVII

Anul una mie cinci
Sute patru,-i prin tilinci.

Numai pe la miez de noapte
Buga tângu-i-se foarte.

De străinul jurământ
Sare umbra din pământ.

De pe cărțile-n priveghi,
Sar pecețile străvechi.

Răsucescu-se-n morminte
Visurile și-oseminte
Și-adormitele cuvinte.

CÂNTUL CVIII

Sus la Putna sub albastru,
Poate-s Daniil Sihastru;

Poate-s alibardierul
Străjuind poarta și cerul;

Ori zugravul care-a scris
Pentru vodă antimis;

Poate-s un ostaș ce-a dus
Doamnei cântecu-n cobuz;

Poate solul reîntors
De prin văi de nopți pe jos;

Ori bătrânul cronicar
Înmuindu-și în amar

Pana, și semnând umil,
Eu, rapsodul Teofil.

Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, Mănăstirea Putna

Cuprins

IPS Pimen, *Cuvânt înainte* / 3
Notă asupra ediției / 5
I [Deschid bătrâne letopisețe…] / 7
II [Cântă-ne bătrân rapsod…] / 8
III [Scrie pană de rapsod…] / 10
IV [Cântă de demult rapsod…] / 10
V [Spune cântec cu minune…] / 11
VI [Scrie pană cronicară…] / 12
VII [Pace-i astăzi în Moldova…] / 13
VIII [Ștefan Vodă-i doar lumină…] / 13
IX [Din colindele bătrâne…] / 14
X [Rapsod cucul, și rapsod…] / 16
XI [Ștefan Vodă-n bătălie…] / 17
XII [Plopilor de la cetate…] / 18
XIII [Pe frunza de fag subțire…] / 19
XIV [În castel la Huniade…] / 19
XV [Azi, din voia Domnului…] / 21
XVI [Când Sihastrul Daniil…] / 23
XVII [Busuioc de pe cetate…] / 24
XVIII [Călărești de veacuri cinci…] / 26
XIX [Zis-a Marea, Neagra Mare…] / 26
XX [La porțile lui Mușat…] / 27
XXI [Umblă Ștefan de călare…] / 28
XXII [De la Ceremuș la Mare…] / 28
XXIII [Cum m-aș face, de-ar fi modru…] / 29
XXIV [Cântă cucul pe butuc…] / 29
XXV [De la deal de Rădăuți…] / 30
XXVI [Strașnicul boier Hromot…] / 32
XXVII [Câtu-i Moldova de mare…] / 32
XXVIII [Ștefan Vodă n-avea modru…] / 33
XXIX [Lângă Ștefan Vodă piatra-i…] / 34
XXX [– Codrule, prietene…] / 36
XXXI [La cutremurul ce fuse…] / 36
XXXII [Dă-mi, Ștefane, ce-ți cer eu…] / 37

XXXIII [Grăit-a limanu-n sfat…] / 37
XXXIV [Pentru dincolo de timp…] / 38
XXXV [Muntele Ceahlău sihastru…] / 40
XXXVI [– Dunăre, de ce ți-i crunt…] / 40
XXXVII [Pe șesul Vasluiului…] / 41
XXXVIII [– Codre, de stejar norod…] / 45
XXXIX [Valea Albă, Valea Albă…] / 45
XL [Masa, piatră…] / 46
XLI [De la Putna-n Căpriana…] / 47
XLII [Ține-ți codre frunza bine…] / 47
XLIII [Ce-a mai fost și la Cosmin…] / 48
XLIV [Între Nistru și-ntre Prut…] / 51
XLV [Cântă-n poartă la Suceava…] / 51
XLVI [La Suceava în cetate…] / 52
XLVII [În cetatea din Suceavă…] / 55
XLVIII [Sub cetate-n cea livadă…] / 55
XLIX [În Senat venețian…] / 56
L [Răsai lună, răsai iară…] / 58
LI [Când veniră munții Vrancei…] / 61
LII [Din pridvor de la Hârlău…] / 61
LIII [Nani-nani-lui-lui-lui…] / 62
LIV [La luncile soarelui…] / 62
LV [Tragănă-se, tragănă…] / 63
LVI [Ce se bate vântul lin…] / 65
LVII [Din cetatea Dâmbovița…] / 65
LVIII [Prin livezi la Mușatin…] / 66
LIX [Turn înalt, cetate naltă…] / 66
LX [Meștere de la Suceava…] / 67
LXI [De la Moscova-n Moldova…] / 68
LXII [Clopotă peste pământ…] / 71
LXIII [Să-ntâlnească cerbu-n codru…] / 72
LXIV [Fagi înalți sub moale vânt…] / 72
LXV [– Cucule pană de corb…] / 75
LXVI [Colo-n jos, ba mai în jos…] / 76
LXVII [Cerne luna peste lume…] / 77
LXVIII [Codrule, nu lăcrăma…] / 79
LXIX [– Ștefane, frate cu frate…] / 79
LXX [Lut și lut, și piatră, piatră…] / 80
LXXI [Arbore, hatman cu slavă…] / 80

LXXII [La poarta Cetății Albe…] / 82
LXXIII [Pe-al Limanului tărâm…] / 83
LXXIV [Nistrule, pe malul tău…] / 84
LXXV [În Cetatea Țețina…] / 86
LXXVI [Din inscripții de morminte…] / 87
LXXVII [Marie de la Mangop…] / 87
LXXVIII [Între lăncieri de soare…] / 88
LXXIX [Dintr-o peșteră în alta…] / 90
LXXX [La masa de piatră…] / 90
LXXXI [Sub luceafăru-n pecete…] / 91
LXXXII [Târg de cețuri, Rădăuți…] / 91
LXXXIII [Are Ștefan săbii două…] / 92
LXXXIV [Măi, arcușii lui Mușat…] / 92
LXXXV [Avea Ștefan Vodă steagul…] / 94
LXXXVI [Moldova câtu-i de mare,-i…] / 94
LXXXVII [În muzeul otoman…] / 95
LXXXVIII [La poartă la Țarigrad…] / 96
LXXXIX [Pe pământ, pe sub pământ…] / 96
XC [Leagănă-se nalta iarbă…] / 100
XCI [La poartă la Ștefan Vodă…] / 100
XCII [De pe unde vii tu sfinte…] / 101
XCIII [Ștefan Vodă, Ștefan Vodă!…] / 103
XCIV [Colo-n câmp la răsărit…] / 103
XCV [Pe la miez de noapte…] / 104
XCVI [Clopotele toate…] / 105
XCVII [Pe câmpia sură…] / 106
XCVIII [Aplecați-vă voi brazi…] / 106
XCIX [Bucură-te mânăstire…] / 107
C [Stă Cuvântu-n Voroneț…] / 108
CI [Ștefan, Ștefan Domn cel Mare…] / 110
CII [Nu te paltin clătinare…] / 111
CIII [Rapsod cucul împărat…] / 111
CIV [Ștefan, umbră și pământ…] / 112
CV [– Ulm bătrân de ce te clatini…] / 112
CVI [Călărețiі de prin veacuri…] / 113
CVII [Anul una mie cinci…] / 113
CVIII [Sus la Putna sub albastru…] / 114